

Kính thưa TS Lê Hữu Phước Phó BT đảng ủy, Phó HT nhà trường

PGS.TS Trần Thị Kim Xuyên, Phó Chủ tịch Hội XHH Việt Nam

Kính thưa quý vị đại biểu, quý thầy cô, quý đồng nghiệp, cùng toàn thể các em sinh viên thân mến!

Cách đây 15 năm, vào ngày 26/12/1998 Khoa Xã hội học chính thức được thành lập. Hôm nay chúng ta có mặt ở đây để tổ chức kỷ niệm 15 năm thành lập Khoa, để cùng nhau nhìn lại chặng đường hình thành và phát triển của Khoa chúng ta, để đánh giá những thành tựu, những hạn chế và những công việc sắp tới nhằm hoàn thành tốt hơn nữa những nhiệm vụ của nhà trường giao cho chúng ta trong giai đoạn mới vì sự phát triển của Khoa XHH, trường ĐHKHXH và NV, ĐHQG TP HCM nói riêng và của ngành XHH Việt Nam nói chung.

Cho phép tôi gửi đến quý vị đại biểu, quý thầy cô và các em sinh viên lời chúc mừng tốt đẹp nhất!

Từ sau khi đổi mới, Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng và Việt Nam nói chung đang trải qua những biến đổi mạnh mẽ về kinh tế, văn hóa và XH. Đặc biệt trong xu thế hội nhập khu vực và quốc tế cũng như xu hướng toàn cầu hoá đã kéo theo những biến chuyển xã hội trên khắp mọi miền của đất nước. Quá trình đổi mới này đã tạo môi trường thuận lợi cho ngành xã hội học phát triển cả về lý thuyết lẫn thực hành. Nhiều viện, nhiều trung tâm nghiên cứu, nhiều tổ chức phi chính phủ, nhiều công ty tư vấn xã hội ra đời đòi hỏi một đội ngũ cán bộ có chuyên môn về xã hội học rất lớn. Tuy nhiên, vào những năm 90 của thế kỷ 20, tại khu vực phía Nam vẫn chưa có một cơ sở đào tạo xã hội học nào. Trước tình hình đó ngày 26 tháng 12, năm 1998, Hiệu trưởng Trường KHXH&NV đã quyết định thành lập khoa xã hội học.

Về lịch sử, tiền thân của Khoa là Bộ môn xã hội học trực thuộc Khoa Triết học đã được hình thành từ năm 1995 và sau này được tách ra thành Bộ môn trực thuộc trường ĐH tổng hợp (cũ) nay là trường ĐHKHXH&N, ĐHQG TP HCM. Mặt khác, cơ sở cho sự hình thành đội ngũ giáo viên thỉnh giảng của Khoa Xã hội học trong thời kỳ đầu lại là những cử nhân và những thạc sỹ xã hội học của chương trình hợp tác đào tạo giữa Trường Đại học KHXH&NV Hà Nội và Trường Đại học KHXH&NV thành phố Hồ Chí Minh mà hai đơn vị trực tiếp thực hiện là Khoa Xã hội học Đại học KHXH&NV Hà Nội và Khoa Triết học của Trường chúng ta.

Kể từ khi thành lập, Khoa đã luôn nhận được sự chỉ đạo của BGĐ Đại học quốc gia Tp HCM, sự động viên, hỗ trợ của Đảng Ủy và Ban giám hiệu Trường Đại học KHXH&NV, của các khoa và các giáo viên trong trường, sự hợp tác chặt chẽ của các phòng ban chức năng để giúp khoa trong công tác đào

tạo, nghiên cứu khoa học, quản lý sinh viên, nâng cao năng lực và trình độ chuyên môn cho đội ngũ giảng viên...

Ngoài ra, Khoa còn nhận được sự ủng hộ và hợp tác của các khoa, các viện và trung tâm nghiên cứu có liên quan đến xã hội học ở TP. Hồ Chí Minh cũng như trên toàn quốc, giúp cho khoa tạo dựng được mạng lưới liên kết trong nghiên cứu và giảng dạy.

Khoa cũng nhận được sự giúp đỡ và hợp tác của các tổ chức chính phủ và phi chính phủ, các quỹ tài trợ để tăng thêm nguồn lực vật chất và chuyên môn trong nghiên cứu và đào tạo, giúp Khoa phát triển nhanh hơn nhằm đáp ứng những nhu cầu đòi hỏi cấp bách từ xã hội, từ đất nước.

Đồng thời, những cán bộ, giảng viên của khoa cũng đã nhận được sự động viên, sự giúp đỡ, sự dìu dắt về mặt chuyên môn của những bậc “tiền bối”, những người thầy, những chuyên gia đầu ngành, những đồng nghiệp của ngành xã hội học.

Nhân buổi lễ kỷ niệm mười lăm năm thành lập Khoa, cho phép tôi được thay mặt tập thể giảng viên và sinh viên Khoa Xã hội học cảm ơn BGD ĐH QG TP HCM, BGH Trường ĐHKHXH và NV, lãnh đạo các phòng ban chức năng, các khoa của trường cùng các trường đại học, các viện, các công ty tư vấn, các trung tâm nghiên cứu, các tổ chức chính phủ và phi chính phủ, các quỹ tài trợ, và các cơ quan hữu quan khác, cảm ơn các thầy cô giáo, các chuyên gia, những sinh viên, những người quan tâm đến ngành xã hội học và Khoa Xã hội học, đã đang và sẽ động viên, hỗ trợ cho chúng tôi về vật chất và tinh thần để chúng tôi có thể hoàn thành tốt hơn nữa nhiệm vụ được giao.

Cho phép tôi được bày tỏ lòng tri ân đối với những người đã đặt những viên gạch đầu tiên xây nên Khoa Xã hội học đang phát triển của chúng ta ngày nay. Đó là PGS. TS Nguyễn Quang Điền, PGS.TS Nguyễn An Lịch, PGS TS Vũ Tình, PGS TS Lê Trọng Ân. Đặc biệt cho phép tôi được gửi lời cảm ơn sâu sắc đến PGS.TS Trần Thị Kim Xuyên, vị trưởng khoa đầu tiên và cũng là người đã có công lớn khai sinh ra Khoa XHH, xin cảm ơn những người tiền nhiệm cùng đội ngũ giảng viên Khoa trong những nhiệm kỳ qua. Lòng tri ân này là động lực, là nguồn động viên giúp chúng tôi có thêm sức mạnh để thực hiện tốt công việc, tăng thêm nghị lực cho chúng tôi vượt qua những khó khăn trong nghề nghiệp và trong cuộc sống.

Tính đến năm 2013 sau một chặng đường 15 năm hình thành và phát triển, Khoa Xã hội học có *21 Cán bộ viên chức*, trong đó có *08 tiến sĩ, 6 thạc sĩ, 04 NCS, 1 HVCH và 02CN*. Ngoài ra, Khoa còn có sự hỗ trợ về chuyên môn của hơn 70 giáo viên là những giáo sư, PGS tiến sĩ trong và ngoài trường góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ giảng dạy cho sinh viên và học viên các hệ đào tạo. Mặc dù Khoa vẫn còn khó khăn về số lượng và chất lượng của đội ngũ giảng viên chúng tôi tin tưởng rằng với những gì đã trải qua, với sự động viên hỗ trợ của nhà trường, các cơ quan và các đồng nghiệp, Khoa của chúng tôi sẽ được tăng

lên về lượng và về chất để đáp ứng được đòi hỏi của nhà trường, của ngành xã hội học và của toàn thể xã hội.

Thầy và trò chúng tôi tự hào về Khoa Xã hội học của mình.

Về cơ cấu Khoa, ngoài Ban chủ nhiệm khoa, một hội đồng khoa học với 11 thành viên gồm 1 GS, 3 PGS, 7 TS và 1 Ths. Hiện nay Khoa có 3 bộ môn: Bộ môn Lý thuyết, Bộ môn Phương pháp nghiên cứu và Bộ môn Các vấn đề xã hội. Trong tương lai, Khoa sẽ đề nghị nhà trường cho phép cơ cấu lại thành 4 bộ môn theo hướng chuyên sâu của các ngành đào tạo. Khoa đang gấp rút triển khai đề án đào tạo tiến sĩ và dự kiến tuyển sinh vào đầu năm 2015.

Với một đội ngũ cán bộ viên chức cơ hữu và đội ngũ giảng viên thỉnh giảng dày kinh nghiệm, tính đến năm 2013, Khoa đã cung cấp cho XH hơn 2000 cử nhân hệ chính quy, hơn 2000 cử nhân hệ vừa làm vừa học và hiện nay có hơn 700 sinh viên chính quy đang theo học ở 4 khóa và hơn 600 học viên hệ VLVH. Ngoài ra, có gần 200 thạc sĩ XHH đã ra trường và hơn 100 học viên đang theo học. Các ThS XHH đã và đang đóng góp cho đội ngũ xã hội học những cán bộ có trình độ cao hơn và chuyên sâu hơn trong các lĩnh vực của ngành xã hội học.

Ngoài công tác giảng dạy, Thầy và Trò Khoa Xã hội học đã rất chú trọng đến lĩnh vực nghiên cứu khoa học nhằm chuyển tải tri thức lý luận vào giải quyết các vấn đề thực tiễn của xã hội. Tính đến cuối năm 2013, các giảng viên trong Khoa đã đăng ký và thực hiện thành công: 02 đề tài trọng điểm của Đại học quốc gia, 05 đề tài cấp tỉnh và thành phố, và nhiều đề tài nghiên cứu cấp trường, các đề tài liên kết với các tổ chức QT, các tổ chức phi chính phủ... Các giảng viên của Khoa đã tích cực tham gia và viết bài tham luận trình bày tại các hội thảo trong nước và quốc tế tại Úc, Đức, Hàn Quốc, Ấn độ... Một số giảng viên đã có bài đăng trên các tạp chí chuyên ngành trong và ngoài nước như tạp chí XHH, tạp chí dân số thế giới. Khoa đã tổ chức thực hiện nhiều dự án ngang tầm quốc tế nhờ sự tài trợ của các tổ chức quốc tế như Quỹ Ford, hội đồng dân số Mỹ, SIDA và IDRC Canada. Và gần đây nhất, với sự hỗ trợ của Quỹ Rosa Luxemburg Stiftung, Cộng hòa Liên bang Đức về tài chính và chuyên môn, từ năm 2009 đến 2013 Khoa đã tổ chức thành công 3 dự án quốc tế về nâng cao năng lực cho nữ công nhân nhập cư về kỹ năng sống và cải thiện môi trường sống trong các khu dân cư nghèo tại Tp HCM. Năm 2012-2013, Quỹ đã hỗ trợ Khoa tổ chức thành công 2 hội thảo quốc tế về giới và di dân và chiều cạnh giới trong xuất khẩu lao động. Qua các hoạt động dự án và hội thảo, giảng viên và SV Khoa được nâng cao năng lực về nghiên cứu cơ bản và hoạt động cộng đồng.

Nhân dịp này thay mặt Khoa xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến Quỹ Rosa Luxemburg Stiftung khu vực Đông Nam Á cùng Bà giám đốc đại diện Nadja Charaby và Ông quản lý dự án Nguyễn Tùng.

Những sinh viên của khoa, trong quá trình học tập đã tích lũy được những kiến thức, những kỹ năng độc đáo của ngành xã hội học và của khoa học công nghệ hiện đại...không những trên giảng đường mà còn thông qua hoạt động thực tập, thực tế. Sinh viên được trang bị những kiến thức và kỹ năng để nghiên cứu và giải quyết những vấn đề thực tiễn xã hội, thực hành các phương pháp làm việc nhóm, thực hiện các phương pháp phát triển cộng đồng với những chuyên đề khác nhau.

Những công trình nghiên cứu được giải thưởng vì thành tích nghiên cứu khoa học của sinh viên các cấp đã nói lên thành quả của công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học của khoa. Những thành tích đạt được trong các phong trào hoạt động của sinh viên, của Đoàn Hội Khoa là những minh chứng cho kết quả của việc ứng dụng các phương pháp giáo dục chủ động, tăng cường rèn luyện kỹ năng làm việc theo nhóm trong các bài giảng của các giáo viên Khoa Xã hội học.

Thưa quý vị và các bạn!

Mặc dù đã nỗ lực rất nhiều để đạt được một số thành tích cụ thể, chúng tôi cũng nhận thấy rất rõ sự hạn chế trong công tác của mình.

Ở một số môn chưa chuyên tải được kinh nghiệm vận dụng những lý thuyết cụ thể trong phân tích dữ liệu thực nghiệm. Khâu thao tác hoá khái niệm của sinh viên giữa cấp độ lý thuyết sang cấp độ thực nghiệm đang còn yếu.

Mặt khác, cơ sở vật chất, thông tin tư liệu, phục vụ công tác đào tạo cũng là một trong những yếu tố làm hạn chế chất lượng đào tạo của ngành này. Mặc dù được cải thiện trong những năm gần đây nhưng tình trạng thiếu giáo trình giảng dạy vẫn còn tồn tại ở nhiều môn, giáo trình cho những môn chuyên ngành lại rất hạn chế.

Kính thưa quý vị đại biểu, các thầy cô và các em sinh viên thân mến!

Hiện nay, xu thế toàn cầu hoá đã tạo ra nhiều cơ hội mới, đồng thời cũng đem lại những thách thức mới cho các quốc gia, đặc biệt các nước đang phát triển. Nhiệm vụ của ngành xã hội học là phản ánh và giải thích những sự kiện xã hội, do vậy cũng cần phải được điều chỉnh để có thể thích ứng được với tình hình mới. Như vậy, nhiệm vụ của những người làm công tác đào tạo và nghiên cứu xã hội học rất nặng nề: một mặt chúng ta cần phải linh hoạt, hơn thế nữa, phải tham gia vào quá trình hoàn thiện, bổ sung hệ thống lý thuyết và phương pháp của ngành xã hội học trong tình hình mới, mặt khác phải phản ánh chúng trong chương trình đào tạo, phải chuyển tải chúng vào trong bài giảng với những phương pháp giảng dạy mới. Do đó, việc cân đối tỷ lệ giữa những kiến thức căn bản mang tính cổ điển và những kiến thức mới, việc điều chỉnh tỷ lệ

giữa kiến thức, kỹ năng của ngành xã hội học và những kỹ năng mới của người làm công tác thực hành xã hội trong bối cảnh hiện nay đang là thách thức mới cho công tác đào tạo xã hội học nói chung và khoa xã hội học của chúng ta, nói riêng. Nhằm mục đích tạo cơ hội cho đội ngũ giảng viên và sinh viên Khoa XHH trao đổi và chia sẻ kinh nghiệm và kiến thức XHH và tạo diễn đàn học thuật trong giới XHH, tháng 1/2013 Chi hội XHH trường ĐHKHXH và Nhân Văn ĐHQG Tp HCM trực thuộc Hội XHH Việt Nam đã được thành lập. Chưa được một năm thành lập nhưng Chi hội XHH của trường đã tổ chức nhiều hoạt động học thuật cho các hội viên.

Mười lăm năm là chặng đường chưa dài nhưng cũng không phải quá ngắn, hôm nay chúng ta cùng điểm lại những thành tựu và cả những hạn chế mà Khoa chúng ta đã trải qua. Tuy chúng ta đã đạt được một số việc có thể gọi là thành tích thì chúng ta cũng không vội hài lòng và thỏa mãn vì những thành tích đó, có thể chúng ta còn những điều chưa làm được nhưng chúng ta cũng không nản lòng vì những hạn chế đó. Nếu chúng ta quyết tâm lại thêm sự hỗ trợ của Đảng Ủy, của Ban giám hiệu Nhà trường và các cơ quan hữu quan, của đồng nghiệp và bạn bè, nhất định chúng ta sẽ vững bước tiến lên trên con đường của mình, đáp ứng được lòng mong mỏi của Nhà trường, của ngành và xã hội.

Một lần nữa tôi xin gửi đến quý vị lời chúc sức khỏe và nhân dịp xuân về xin chúc quý vị cùng gia quyến đón một năm mới an nhiên và hạnh phúc.

Tp HCM ngày 28/12/2013

Trưởng khoa Xã hội học

TS. Nguyễn Thị Hồng Xoan